

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXIII. — Izdan in razposlan dne 13. maja 1885.

57.

Ukaz ministra za trgovino v porazumu z ministrom za bogočastje in uk od 24. aprila 1885,

s katerim se določajo obrtna učilišča, katerih svedočbe dajó pravico, nastopiti kak rokodelski obrt.

V dopolnjenje in z delovito premeno ministerijalnega ukaza od 17. septembra 1883 (Drž. zak. št. 150), določujočega obrtna učilišča, katerih svedočbe dajó pravico nastopiti kak rokodelski obrt, ukazuje se naslednje:

V kazalo obrtnih učilišč, katerih svedočbe o uspešnem obiskovanji teh učilišč dajó pravico kak dotičen rokodelski obrt nastopiti in samostalno vršiti, vzprijemajo se naslednje obrtne strokovne šole ali učilnice.

ad 10) gledé strugarskega obrta:

strokovna šola v Arku, Bergreichensteinu, Bocnu (Bolzanu) in Volarih (Wallern);

ad 5) gledé lončarskega rokodelstva:

Behinjska strokovna šola;

ad 1) gledé ključaničarskega rokodelstva:

nižja strokovna šola za stavbinsko, umetno in mašinsko ključaničarstvo na tehnologičnem obrtnem muzeji Dunajskem;

ad 6) gledé mizarskega rokodelstva:

strokovne šole v Bergreichensteinu, Bocnu in Ebensee;

ad 2) gledé kolarskega rokodelstva:

strokovna šola v Bruku na Muri.

Dalje daje svedočba pod točko 4 ministerijalnega ukaza od 17. septembra 1883 (Drž. zak. št. 150) pri rokodelstvu kovačev ličnega dela in nožarjev navedene strokovne šole v Celovci in Homutovu, in pa mašinsko-tehnične strokovne šole na državni obrtni učilnici v Pragi ob enem pravico pilarski rokodelski obrt nastopiti in samostalno vršiti.

Naposled prirekuje se odhodnim svedočbam (odhodnicam) tečaja praktikan-tov na c. kr. poskusnem zavodu za usnjarsko obrtnost na Dunaji pravna moč, da se z njimi izkazuje sposobnost za obrtno vršbo strojarstva, odnosno irharstva pod uvetom, če dotičniki, predno stopijo v ta tečaj, izkazati vzmo-rejo, da so se v dotičnem strojarskem ali irharskem obrtu najmanj dve leti prak-tično vadili.

Conrad s. r.

Pino s. r.

58.

Postava od 25. aprila 1885,

s katero se postavljajo pravila ribjemu lovu po notranjih vodah.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Na §. 382 obč. graj. (drž.) zak. opirajoča se pravica svobodnega ribarstva ali ribjega lova je razveljavljena.

Pravica ribjega lova v onih progah ali planjah vode, v katerih je doslej vsak smel ribe loviti, pristoji v bodoče:

1. V umetno nabrani stoječi vodi (v narejenih jezereih [vodoberih]) ali po umetno napravljenih strugah posestnikom teh naprav;
2. po vodovji, kar ga biva od prirode (nature), onim, katerim jo deželno zakonodavstvo odkazuje.

Po teh določilih gre tudi soditi, komu pristoji pravica ribjega lova v stoječi vodi, ki se kje iznova nabere, ali v vodotokih, kateri iznova postanejo.

§. 2.

Kjer in kolikor bi preklic svobodnega ribjega lova kakemu ribarju (ribiču) krajšal zvanju (stanu) primerni zaslužek, ima le-ta pravico do prilične odškodbe onemu nasproti, komur pravica ribjega lova v poprej svobodni ribji vodi pripade.

Tanja določila o tem postavlja deželno zakonodavstvo.

§. 3.

Kjer deželno zakonodavstvo notranji ribji lov takó v red deva, da je vsled tega treba kako ribno vodo na račun več upravičencev v zakup dati in zakupščino med nje razdeliti, ter se udeleženci sami ne morejo dogovoriti o tej razdelbi, tedaj je delo političnega okrajnega oblastva, na zaprosbo zakupnika ali pa katerega izmed imajočih pravico do ribjega lova poskusiti, bi li se dala domemba med njimi narediti.

Ako je ta poskus brez uspeha, naj zakupnik zakupščino, kolikor se je na-stavši prepir dotika, o času dospelosti do rešitve tega prepira položi pri prvo-stopinjskem za razloko prepira po stvari pristojnem sodišči v onem kraji, kjer stoluje politično okrajno oblastvo.

Sodišče naj — zaslišavši udeležence — našteje vprašanja, katera je razlo-čiti, predno se položeni novci izročé upravičencem, naj določi, katere stranke se

imajo bodočih pravn kot tožniki poprijeti, ter postavi rok, v katerem je napeti tožbe. Če katera stranka zamudi rok za tožbo, ona vsled te zamude ne more nikake zapreke staviti proti temu, da se preporni iznos njenim nasprotnikom (sopernikom) izroči.

Sodnika ne vežejo nikaka zakonita pravila o dokazu, kadar ukreplje razloko po zgornjem določilu, ali kadar rešuje začete pravde, tudi tedaj ne, če le-te pravde niso podvržene postopku v pravadah za malo reč po postavi od 27. aprila 1873 (Drž. zak. št. 66); razloča naj stvar po svojem svobodnem uverjenji, kakor se, vestno pretehtavši vsa prinesena dokazila, prepriča, da je.

§. 4.

Kadar je upravno oblastvo — po določilu deželne postave izdanem za uredbo ribjega lova v notranjih vodah — pozvano, razločati o troških in odškodbah ali prispevkih (doneskih) k troškom in odšodbam, to naj ono, če se udeleženci ne morejo dogovoriti, v svoji razloki ob enem določi rok, v katerem bode, kdor bi se z razloko ne zadovoljil, dolžan pravdo začeti in rečenemu oblastvu naznanilo o tem podati.

Ta rok se ne sme postavljati na manj nego 30 dni računeč od vročenja razloke.

Vzklic (poziv) na višjestopinjsko politično oblastvo proti razloki, katero je oblastvo prve stopinje v omenjenih rečeh ukrenilo, in proti postavljenemu roku nima mesta.

Izrečena razloka je zvršna, čim se je zamudil za pogon pravde postavljeni rok. Ako se požene tožba, uporablja se na to pravdo v zadnjem odstavku § 3 stoječe določilo.

§. 5.

Ribarjem in njihovemu pomočnemu osebju je zarad vršbe ribjega lova dopuščeno iti na tuja pobrežna zemljišča in pritrjati na-nja ribolovsko orodje, vendar so dolžni s primerno opreznostjo ravnati, da ne bi kaj pokvarili, in povrniti škodo, ako bi jo storili.

Ali to zakonito dopuščanje vendar ne veljá za ona zemljišča, katera so kot pritiklina prebivatnih, gospodarstvenih, fabriških ali podobnih poslopij s temi vred ograjena, niti dalje za druga zemljišča, katera so sploh z ozidjem, mrežami ali s kako drugo stalno pripravo zaprta tujcem, da ne morejo na-nja iti.

§. 6.

Kadar odteka voda, ki je bila poplavila zemljišča, pristoji ribarju upravičencu ribji lov tudi zunaj njegove ribne vode v kalih, ki so poleg iste nastali na tuji zemlji, a dolžan je s primerno opreznostjo ravnati, da ne bi kaj okvaril, ter povrniti škodo, ako bi jo storil; nasproti imajo zemljiški posestniki pravico, polastiti se rib, kar jih po odtoku povodnji (poplave) znotraj njihovega zemljišča ostane. Zemljiški posestniki ne smejo nameščati takih naprav, katerih namen bi bil, da branijo ribam povrniti se v strugo dotične vode.

§. 7.

Onim ugovorom upravičenih ribarjev proti izvrševanju drugih pravic do vode, ki jih §. 19 postave o vodnem pravu od 30. maja 1869 (Drž. zak. št. 93)

izključuje, ne gre prištevati ugovorov, merečih v to, da se kaka onesnažba ribne vode odvrne, da se ribje brvi (ribohodi) in grablje napravijo, in da se osušanje vodovaj po načinu — kar je moči — neškodljivem za ribji lov uredi, v kolikor bi bilo mogoče ustrezati takšnim ugovorom takó, da se drugovrstna poraba vode s tem znatno ne otežkoči.

Posebne propise v oziru na dopuščene po le-tem zahteve onih, kateri imajo pravico ribjega lova, izdava deželno zakonodavstvo.

§. 8.

Dokler se za kaj drugega ne porabijo, proste so štemplja vse vloge z zapiski vred, vse priloge, pravne listine in izjave ali izrecila v razpravah o zahtevih odškodbe, ki jih kdo vzdigne po §. 2, po tem v postopku, katerega namen je sestavljati ribolovne okroge in odkupovati pravice do ribjega lova, v kolikor bi deželno zakonodavstvo — uravnujoč ribji lov po notranjih vodah — velevalo zlaganje ribnih vodá v ribolovne okroge, odnosno odkup ribarskih pravic.

Pridobitve pravic do ribjega lova, izviraajoče iz določil §^a 1 in iz odkupa pravic do ribjega lova, ako bi se odkupile, proste so pristojbin.

§. 9.

Ta postava pride v vsaki izmed posamičnih kraljevin in dežel v moč istodobno z deželno postavo, s katero se v red deva ribji lov po notranjih vodah.

Določilo, ki ga deželna postava ukrene v oziru na vodne živali spadajoče pod ribji lov, merodavno bode tudi za uporabo določil le-te postave.

§. 10.

Zvršitev te postave je naročena Mojim ministrom za poljedelstvo, notranje reči, pravosodje in trgovino in Mojemu ministru za financije.

Na Dunaji, dne 25. aprila 1855.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Falkenhayn s. r.

Pražák s. r.

Pino s. r.

Dunajewski s. r.

59.

Razglas skupnega ministerstva od 26. aprila 1885,

o sklepu državnega zbora zastran cesarskega ukaza od 28. julija 1884 (Drž. zak. št. 130), s katerim so bile podporščine iz državnih sredstev dovoljene od povodnji zadetim krajem Galiicije, Vladimirije in Krakovskega.

Daje se z le-tem na znanje, da je državni zbor poustavno odobrenje dodelili cesarskemu ukazu od 28. julija 1884 (Drž. zak. št. 130), s katerim so na temelji

§ 14 državne osnovne postave od 21. decembra 1867 (Drž. zak. št. 141) bile podporščine iz državnih sredstev dovoljene od povodnji zadetim krajem Galicije, Vladimirijske in Ktakovskega.

Taaffe s. r. **Ziemiałkowski** s. r. **Falkenhayn** s. r.
Pražák s. r. **Conrad** s. r. **Welsersheimb** s. r.
Dunajewski s. r. **Pino** s. r.

60.

Postava od 27. aprila 1885,

o zamenji nekih predmetov nepremične državne lastnine.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

1. Mojemu ministru za financije daje se oblast, zamenjati:

A. Erarno nepremičnino pod. št. 1735 (Op. št. 4) v ulicah Viehmarktgassee III. okraja na Dunaji s podstavno ploskvijo od 620·5□^s ali v okroglem številu 2.232 m² za hišo pop. št. 983 (Op. št. 161) v glavnih ulicah III. okraja na Dunaji s podstavno ploskvijo od 254·17□^s ali v okroglem številu 914 m² in za primerno izravnanje vrednosti.

B. Od zemljišč spadajočih k erarnemu depotu na Breitenfeldu na Dunaji, zemljiške knjige VIII. okraja vložek, št. 202

parc. št. 402 od 207·34□^s, po tem kosove iz parc. št. 493/1 vsega 475·66□^s, vsega 783□^s ali 3.815·67 m² za niže imenovana Breitenfeldskemu cerkvenemu zakladu pripadajoča zemljišča, namreč

od parcele št. 404/3, vpisani v zemljiški knjigi VIII. okraja, vložek št. 115, površino 445·77□^s, od parc. št. 15/2, vpisane v zemljiški knjigi občine Hernalske, vložek št. 278, površino merečo 325□^s, vsega skup 770·77□^s ali 2.771·69 m².

2. Zvršitev te postave je naročena Mojemu ministru za financije.

V Neubergeru, dne 27. aprila 1885.

Franz Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Dunajewski s. r.

61.

Ukaz ministerstva za finance od 28. aprila 1885,

o tem, kako postopati z Eckertovim centrifugalnim drozgaličnim in hladilnim aparatom v žgarnjah plačujočih davkovno povprečnino po storitveni zmožnosti drozgaličnega prostora.

V porazumu s kralj. ogerskim ministerstvom za finance določuje se na temelji §§^{ov} 30 in 102 postave o davku od žganja, dane 27. junija 1878 (Drž.

zak. št. 72) za povprečnino davka plačevano po storitveni zmožnosti drozgaličnega prostora, da je gasilnik Henze-tov, ki je v zvezi z Eckertovim centrifugalnim drozgaličnim in hladilnim aparatom, smatrati tako, kakor da ne bi imel upihovala (*exhaustor*), in da gre Eckertov centrifugalni drozgalični in hladilni aparat vrščevati med uvetno davkovne posode, ki se omenjajo v §. 28, št. 3 postave za davek od žganja, dane 27. junija 1878 (Drž. zak. št. 72).

Dunajewski s. r.

62.

Ukaz ministerstva za trgovino od 29. aprila 1885,

s katerim se v začasnem redu plovstva in porečne policije za gornje-avstrijski in dolnje-avstrijski kos Dunave reke obsežena določila o prevoznji ladij veslenic in parnic pod Dunavskim mostom v Steinu (Ukaz ministerstva za trgovino od 31. avgusta 1874 (Drž. zak. št. 122, II. oddelek B II) predrugačujejo.

V II. oddelku *B II* ukaza ministerstva trgovinskega od 31. avgusta 1874 (Drž. zak. št. 122), s katerim se je izdal začasen red plovstva in porečne policije za gornje avstrijski in dolnje-avstrijski kos reke Dunave, obsežena določila za prevoz ladij veslenic in parnic pod Steinskim mostom Dunave reke, izpreminjajo se sporazumno z ministerstvom notranjih reči in ministerstvom za poljedelstvo ter naj v bodoče slovó takó le:

II. Določila o prevozu pod Dunavskim mostom pri Steinu.

a) Za ladje parnice.

§. 1. Niz vodo (z vodo doli) idoče ladje parnice za vožnjo ljudi, po tem one parnice vlačivke ali pa tovornice, katere kaj vlačijo, imajo samo in edino rabití tisto odprtino mostovne pole, katera je krita z železno konstrukcijo.

Posamič plovoče vlačivke in tovrne parnice smejo bodi hodoma bodi laviraje voziti se skozi imenovano odprtino in pa tudi skozi odprtini št. 9 in 12.

§. 2. Parnice vlačivke in tovrne niz vodo idoče, h katerim je kaj pripeto, smejo se skozi odprtino pole, ki je v to določeno, bodi hodoma bodi laviraje voziti.

Če se vozijo hodoma, ne sme skupna širina parnice vlačivke in pa predmetov, ki so ji na podolžni strani z vrvjo pripeti (privezani), 25 metrov presežati in predmeti, viseči ob vlačilni vrvi, morajo biti vstric ali drug poleg drugega v vrsti, katere skupna širina tudi ne sme prestopati 25 metrov.

Kadar se ladja laviraje vozi skozi most, mora se vlak zgoraj pred mostom tako obrniti, da pride z vrvjo pripeti privesek niž vodo pred parnico, in tedaj ne sme biti noben predmet bokoma k parnici vlačivki privezan; tudi morajo vlačeni predmeti, kar jih visí na vlačilni vrvi, zloženi biti drug poleg drugega vzpored v vrsti ali redici, katere skupna širokost ne sme presežati 25 metrov.

b) Za ladje veslenice in plavice.

§. 3. Kadar je zvezano več plovil na vesla, smejo se voziti samo skozi odprtino pole, katera je z železno konstrukcijo krita.

Ostale veslenice in plavice naj se praviloma vozijo skozi ostale odprtine ter sta odprtini št. 9 in 12, bodoč sosebno pripravi za njih prevoz, posebej znamenani z visokimi križi, ki so postavljeni na protivodnih mostovnih držajih.

Pino s. r.

63.

Razglas ministerstva za trgovino od 30. aprila 1885,

s katerim se na znanje dajo dodatna določila k meroizkusnemu redu od 19. decembra 1872 (Drž. zak. št. 171), po tem k propisom o preskusu in oštempljevanji drozgaličnjakov (Drž. zak. od l. 1879 št. 107).

V zvršbo postave od 23. julija 1871 (Drž. zak. l. 1872 št. 16) razglašujeta se naslednja po c. kr. prvomerski komisiji izdana dodatka, namreč k meroizkusnemu redu od 19. decembra 1872 (Drž. zak. št. 171), po tem k propisom o preskušanju in štempljanju drozgaličnjakov (Drž. zak. l. 1879 št. 107).

Pino s. r.

Deseti dodatek k meroizkusnemu redu od 19. decembra 1872.

K §. 32.

(Odsavek 3, o štempljanju vag mostovnic.)

V posebnih slučajih sme c. kr. prvomerska komisija dopustiti, da se štempelj (meroizkusni štempelj in letnica) tudi na lesene sestavine tehtnic mostovnic udarja.

A te štemplje treba je, predno se naudarijo, pomazati s tiskarskim črnilom.

Drugi dodatek k propisom

o preskušanju in štempljanju drozgaličnjakov (Drž. zak. l. 1879 št. 107).

K preskusu in štempljanju pripuščajo se tudi taki vinski bednji drozgaličnjaki, ki imevajo ovalen (eliptičen) poprečni presek.

Ti bednji naj se narejajo tako, da jim največja prostranost, merjena na dnu (velika os pakroga ali elipse) ne presega polutretjekratnika visočine.

Na Dunaji, dne 18. aprila 1885.

C. kr. prvomerska komisija:

Arzberger s. r.

64.

Ukaz ministerstva za trgovino od 1. maja 1885,

o tem, da bodo vročevalci poštnih paketov na Dunaji vzprijemali blago namenjeno za vožnjo po pošti.

Počenshi od 16. dne maja meseca 1885 bodo vročevalci poštnih ovojkov ali paketov na Dunaji, — hodeč, odnosno vozeč se okoli pakete vročevat — vzprijemali voženino, t. j. blago do 200 gld. vpovedane vrednosti, katero namerjajo stranke po pošti kamer si bodi na Avstro-Ogerskem poslati. Paketi z večjo vpovedano vrednostjo ali namenjeni v kako vnanjo deželo, in tako tudi poslatve novcev sploh, po tem poslatve s povzetjem in ekspres-poslatve morajo se tudi po zdaj kakor doslej pri poštnih uradih na pošto dajati.

V tem je občinstvu nasproti postopati takó le :

1. Paketi se vzprijemljejo samo tedaj, če je na samotěžnem vozičku, odnosno na vozu prostora in v oziru na čas, če se utegne. Ta okolnost, da je moči kaj blaga vzeti na voz, daje se pri napreženih vozéh na znanje s črno-rumeno zastavico, imajočo napis : „Vzprijem poštnih paketov“, ki se vtakne na streho voza.

Dopušča se s frankiranimi pismi ali z dopisnicami pri uradu postavljenem za vročevanje poštnih paketov zahtevati, da se pride na dom po kako voženino (blago za vožnjo namenjeno).

Vročevalci prevzemajo tako blago bodi v hišah, kamer prihajajo vročat kak paket, odnosno vzprijemat ga, ali pa na onih mestih, kjer voziček, odnosno naprežen voz postaja.

2. Vročevalec poštnih paketov, kadar mu kdo preoddá blago vozni pošti namenjeno, izroči preoddavcu s črnopisnikom popisano kupon, ki obseza prejerno številko, vpoved vrednosti, namenišče, plačane pristojbine in dan, katerega je kaj na pošto dano. Ta kupon se ima v 48 urah po pismonosci zamenjati za poštno-uradni prejerni list; ako se to ne zgodi, tedaj je pošiljavec dolžan, v 8 dnevih, računeč od dne, katerega je kaj preoddal, naznaniti to poštnemu uradu onega okraja, kjer stanuje, ker bi sicer pošti nasproti izgubil vso pravico do povračila.

3. Vzprijemnina iznaša za vsak paket 10 kr.; a če več paketov spada k eni in isti spremnici, opravlja se samo za prvi paket vzprijemnina, kakoršna je v redu, a za vsak nadaljšnji paket znižana pristojbina po 5 kr.

Vzprijemnina mora se precej pri preoddajanji paketa poštnemu vročevalcu opraviti, vse eno, ali se poštnina za paket plača ali ne plača.

4. Ako bi pošiljavec rad poštnino za paket plačal a vročevalec poštnih paketov ne more pri tej priči izračuniti, koliko je poštnine, tedaj vzame le-ta od pošiljavca neki primeren iznos v zavarovanje. Če se pozneje pokaže, da ta iznos preseza poštnino, kakor se izračuni pri poštnem uradu, povrne se pošiljavcu, kar je razložka, po pismonosci, ko mu v roko daje prejerni listek (točka 2). A če je v zavarovanje dani iznos manjši od poštnine, naj adresat (nadbisanec) doplača, kar manjka, vendar brez priklade.

5. Tako blago, ki se ne more odpraviti po pošti, ker je preslabo spravljeno (zloženo), ali tudi iz kakega drugega vzroka, dobode pošiljavec s plačanimi pristojbinami vred — če kupon (točka 2) nazaj dá — od vročevalca vrneno, kadar vdrugeč pride kaj vročevat.